

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Verhoogde kans op complicaties naar aanleiding van tweelingdracht

Tweeling levert hoger risico

Een veehouder vraagt om hulp omdat hij de nageboorte er niet af krijgt bij een koe. Normaal ben ik er geen voorstander van om nageboorte, zoals vroeger gebruikelijk, er met geweld af te halen. Maar ik zal aan het eind van de ochtend poolshoogte nemen.

Met een bijna-dierenarts als stagiaire ga ik op stap. Bij de bewuste veehouder aangekomen tref ik de koe in een strohok. Het dier ziet er niet florissant uit. 'De koe staat al vijf dagen aan de nageboorte en heeft al twee potjes Neopen en pijnstillers gehad', vertelt de boer. 'Ik probeerde al, maar krijg de nageboorte er zelf niet af', gaat hij verder.

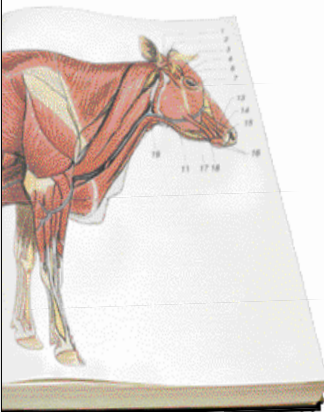
Ik onderzoek de koe. Geen koorts, steenkoude oren, uitgedroogd en een bewegingloze, lege pens. Ik voel de koe tot slot rectaal op. De stagiair mag haar universitaire kennis er ook op loslaten en onderzoekt het dier. Net als de veehouder in kwestie mist ook de stagiaire de diagnose: er zit nog een kalf op.

De veehouder schrikt ervan: bij het scannen was hem wel verteld dat er een tweeling in zat. Maar hij had na het eerste kalf echt geen tweede gevoeld. Er zijn twee opties: óf euthanasie óf een – op hoop van zegen – keizersnede. De baarmoederhals was al grotendeels gesloten, waardoor zagen niet mogelijk is. De veehouder kiest voor de keizersnede.

Ik besluit de koe rechts te openen, zodat ik de baarmoeder zo ver mogelijk uit de koe kan halen alvorens het in ontbinding zijnde kalf uit de baarmoeder te snijden. Prut in de buikholte is funest. De keizersnede verloopt volgens plan. En de lebmaag wordt ook gelijk vastgelegd. Tot slot herstel ik nog de vochtbalans en dien ik antibiotica en ontstekingsremmers toe. Met goede hoop verlaten we het bedrijf. Twee dagen later begint de koe op te knappen.

De encyclopedie **Tweelingdracht**

et percentage koeien dat met een tweeling afkalft, verschilt per parit. Dat wil zeggen: tweedekalves en dere koeien hebben een verhoogde kans op een tweeling dan vaaren. Andere factoren zijn ondermeer de hoogte van de melkproductie, het seizoen en ook erfelijkheid speelt een rol. Een tweelingdracht betekent doorgaans een verhoogd risico: het geeft een verhoogde kans op abortus, sterfte van de kalveren na

de geboorte en meer stofwisselings- en reproductiestoornissen. Een tweelingdracht is dus niet echt gewenst.

Door tijdens het scannen op de aanwezigheid van niet één maar twee kalveren te letten, kan de veehouder voorzorgsmaatregelen nemen. Zo kan hij het moederdier extra verzorgen door kleine maatregelen als tijdig droogzetten en op tijd overschakelen van het droogstandsrantsoen naar het rantsoen van de lactatiegroep. Beide maatregelen helpen om de kans op stofwisselingsaandoeningen kort na kalven te verkleinen. Meer dan bij eenlingen is het nodig om het geboorteprocès van een tweeling goed op te volgen en te begeleiden. Kleine managementmaatregelen kunnen de risico's beperken, maar echt te managen is het niet.